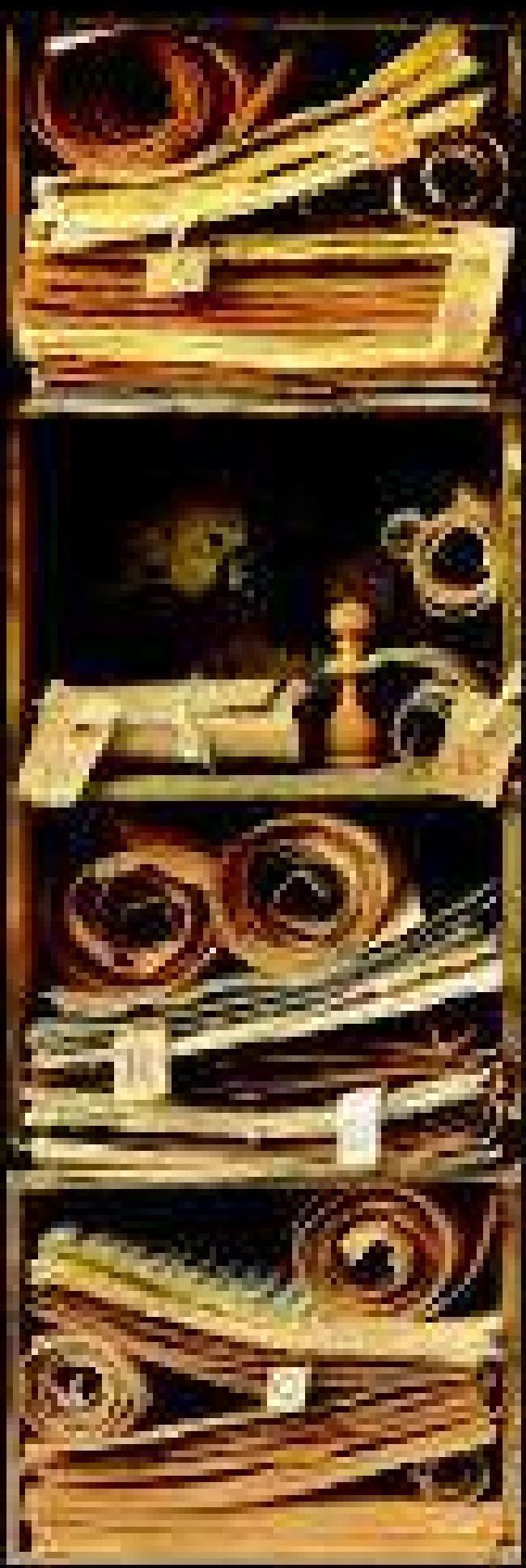

Joan Matalij

déjà vu

ioan matiuț

---

déjà vu

Colecția: *Poeții Urbei*
Seria: *Poeții Aradului*

Imaginea și concepția copertei: Onisim Colta,
„Raft”, (detaliu) lemn, alamă, carton, 2002

Carte apărută cu sprijinul COPYRO

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României:

MATIUT, IOAN

déjà vu/ ioan matiut. – Cluj-Napoca: Dacia, 2005

ISBN: 973-35-2022-5

821.135.1-1

© Editura Dacia

Cluj Napoca: **400620 Str. Fabricii nr. 7, Et. I, Ap. 65 68**

tel. 0264/45 21 78, O.P. 1, C.P. 160

e-mail: office@edituradacia.ro, www.edituradacia.ro

București: **Aleea Griviței nr 158, Demisol, sector 1**

tel. 021/7712248, 0788/259214

Satu Mare: **440167, B dul Lalelei R13 et. VI ap. 18**

tel. 0261/76 91 11; fax: 0261/76 91 12

Căsuța poștală 509; Piața 25 octombrie nr. 12

www.multiarea.ro

Baia Mare: **430061, str. Victoriei nr. 146**

tel./fax: 0262/21 89 23

Târgu Mureș: **540362, str. Măgurei nr. 34**

tel./fax: 0265/13 22 87

Tehnoredactor: Călin Chendea

În atenția difuzorilor de carte:

**Timbrul literar se virează la Uniunea Scriitorilor din România,
Cont 2511.1 171.1 ROL, BCR Unirea**

ioan matiuț

déjà vu

(o antologie în selecția autorului
și poeme inedite)

Editura Dacia, 2005

Domnul Dumnezeu a zis:

„Iată că omul a ajuns ca unul din
Noi, cunoscând binele și răul. Să-l
împiedecăm dar acum ca nu cumva
să-și întindă mâna, să ia și din
pomul vieții, să mănânce din el și
să trăiască în veci.”

Genesa 3.22

stâlp 1

chiar dacă undeva mai plouă
și universul se descompune lent
ca un cadavru neidentificat

sigur până la capăt
mai sunt și alte păreri

stâlp 2

ceva se spune prea încet
sau nu se spune deloc
ceva ia uneori forme ciudate
apoi devine
nu neapărăt

stâlp 3

spre punctul de care
îmi sprijin propriul ochi
se duce și
întreaga lume
pe drumul presărat
cu stâlpi de sare
acolo unde
se vinde viață pe zei

atârnă un perete într-un cui
o oglindă se privește în mine
nu știu de ce nu mai pot să mint
stau și văd cerul cum
trece prin păsări
mereu înspre altceva

stâlp 5

a vedea înăuntru
sau
a scutura cerul de stele
pământul de oameni
oamenii de pământ

cine se poate cunoaște mai bine decât un orb?
(Socrate)

nimic nu e mai trist
decât a-ți vedea propriul ochi
a vedea înăuntrul privirii tale
a-ți goli până și ochiul de vedere
a muri și a te naște
până nu mai ești decât
umbra lucrurilor
apoi
a te pipăi
ca un orb

melancolie

stau la geam și privesc marea
valuri se simucid la țărm
o corabie se leagănă aievea
iar vântul încearcă să șteargă
păsările de pe cer

la noapte s-ar putea
să mă ascund în visele tale

cuvinte viscolind
și o privire înghețată
pe fereastra
dintre zi și noapte

lasă-ți afară respirarea

stâlp 8

otrava
care ucide toamna
din inima mea

timp

se hrănește
cu trupurile
și cu
mințile noastre

nu uită
decât
propria naștere

stâlp 9

acolo departe
cineva e-n durerile facerii
sudoarea lui
ni se scurge prin vene
în pământ

gerul comprima tăceri
cu semne înghețate
statuile
mă chemau acasă

urmele noastre furate de valuri
iar tu
despletită de timp
pe nisipul
sufletului meu

poetul trecând pe stradă
călcând pe cadavrul
timpului său
înghițit de mulțimea
de păreri și interese

numai el
singurul

stâlp 13

născut condamnat
cu glonțul plecat
cadavrele clipelor
stârnesc tot mai multă groază

stau și mă privesc
Doamne
unde este
greșeala

umbră 1

semnele sunt bune
cerul este deasupra
încărcat cu păsări
pământul
cu plante
animale
altele

și oamenii
care văd
toate acestea

umbră 2

iată
trec prin
mine
ca printre-o
lume

se ia carnea
oasele
și se îmbracă în
piele
se pune în pântecul
mamei sale
și se naște
se trăiește și se moare
ca un om
apoi
se iau înapoi
carnea
oasele
și pielea

umbră 4

amurgul
însângerând zăpezi
o urmă
nu se știe cine
încercând să scape

într-o oglindă sferică

cineva de dincolo
spune
cum să arăți
de unde
până unde
să te pipăi
cum să te numeri

iată o lume care
trăiește
(ți-o poate spune fiecare
sigur)
descoperind în fiecare zi
ceva
(nu neapărat nou)
în ceața plăcăsită
a negânditului
încă

trec
cu mine în spate
din clipă
în clipă
(din viață în moarte
și invers)
pe un drum
ce nu se numește

umbră 8

cuvintele instaurând
liniștea
sistemelor bine gândite

batjocorit
un nebun
făcea semne obscene

deodată
am început să ne asemănăm
inventând
grade de rudenie
de ură
legi
sentimente
și alte chestii
pe care chiar le credem
un
timp

umbră 10

sus
numai tu
jos
numai tu
unde să mă mai ascund
Doamne

gol
până la piatră
până la Tine
unde să mai fug
de mine

umbră 12

îmi crescuse
umbra
atât de sus

o pipăiam
cu picioarele

la un moment
dat
numai pământul
încălzindu-te

totdeauna între umbră
și tine
singur

trupul biciuit
de viscolul timpului
născocit
închisoare bântuită
de spaimele morții

umbră 16

ce mai mult
aproape
îndepărtat

când plecarea
nu mai are umbră

până unde
mă mai aleargă
umbra
urma

a fi
orb
mut
a nu putea
decât să fii

dincolo
de trupul împrumutat
de vedere
cuvinte
moarte

acolo începi

mâna
în drum spre
buzunarul de unde
câțiva bănuți
trebuiau să întrețină
umbra cerșetorului
topită
pe asfalt

e groaznic ce vine
după aceea
aceleiasi griji mărunte
mult prea mărunte
să mai poți spune un
adevăr

umbră 22

a scutura
privirea de ochi
ochiul de
privire

ochiul meu
vede
ceea ce vrea
cel
ce vrea
ca ochiul meu
să vadă

drumul frunzei
de pe un ram pe
altul
prin mine

câtă toamnă

există un loc unde se nasc
toate
un loc unde mor
toate
se poate spune aşa

nu există un loc unde se nasc
toate
nici unul unde mor
toate
se poate spune şi aşa

nu se ştie de ce

a sfâșia
vederea
și a încerca să
scapi

va trebui să găsesc
o altă formă de
respirație
înainte să se sfârșească
aceea
de care atârn
un timp

fără de lume
fără de umbră
fără de tine
cum mă voi mai numi
Doamne

cumpănă
între bine și rău
lumină și
întuneric
fiecare moare
undeva

privire 1

viața de sub
cerul
ca un uter de plastic
în care ne sufocăm
înainte de a ne
naște

privire 2

a te strecura
prin zgârietura făcută de
tine
în peretele lumii

să furi
poezia

privire 3

prin terariul acestei lumi
aerul curge
și nu îmi
ajunge

bate din
aripi
poate că Dumnezeu
va avea milă de
tine
vei zbura
până la prima treaptă
a inițierii
unde
se termină pământul
începe cerul

cerul tău
cel de toate zilele

privire 5

mai am o
clipă
din aerul
prin care treci
și tu

podul de casă
veche
umbre prăfuite
lucruri
plecate

înima
bătând clopotul
mortilor din
mine

stai în privirile mele
ca un semn într-o
carte
din care lumea
citește
doar titlurile

călătoream înspre
tine
timpul meu
(mai greu decât timpul
tău)
ca un câine
tot mai negru-n cerul gurii
plină
numai cu
mine

privire 10

lumea nu se mai
vede
de atâta lume

vidul acesta
populat
de fiecare
după necesități
ca un bazar universal

treceam cu Tine
iar
pe lumea astă
pașii noștri
călcau pe urmele
pașilor noștri
pline de pământ

umbra
a plecat de lângă mine
din iarnă se aud
lupii nervoși
o noapte mă pândește
ca pe o pradă

pipăi aerul
născocindu-ți forma

cealaltă aripă
a zborului

lumea astă
vine peste mine
învățându-mă să
trăiesc

apoi trece
ca o viață

noaptea se năștea
tăcută în vale
soarele căzuse
după celălalt munte
o urmă albă zgâria cerul
însângerându-l

iar tu visai
în visele mele

învățam să trăiesc
a nu știu câta oară
Tu mă purtai de mâna
arătându-mi

ca și cum
aș vedea

jumătate cer
jumătate pământ
n-ai cum să pleci
fără mormânt

umblam cu Tine
prin văzduhul
umed

lumea trăia
liniștită
viața de sub
umbrele

plecat
odată cu lumea
fiecărei clipe
acolo unde
nu se mai
numără

plouă
și Tu curgi
pe obrazul
meu

prin buzunarele
imoralei mele
vieți
trec ghearele
privirile
urile
unei lumi
fără buzunare

privire 23

noapte

între noi un tren
bate câmpii

plouă
și lumea astă
nu mă mai ține
mă voi prăbuși
în înalturi

la Tine

citeam ziarul
că murisem ieri
soarele nu mă mai
încălzea
lumea trecea prin
mine
oarba și
plină de pământ

timp

nu poți pleca din
el
nu poate trece fără
tine
vă numărați până când
Cineva
întoarce oglinda

inedite

déjà vu

deja trăit
ceea ce
încă
nu s-a născut

déjà vu I

rădăcinile de
jos
din rădăcinile
de sus
prin mine
copacul fără umbră

déjà vu 2

ca un râu care curge
învers
curg
înspre tine
din lumea
care mă moare

déjà vu 3

de naștere
ne-am tot născut
până nu mai știm
nimic despre ea

de viață
am tot trăit
până nu mai știm
nimic despre ea

de moarte
am tot murit
până nu mai știm
nimic despre ea

cum ne mai numești
Doamne

déjà vu 4

bat cu săngele
la poarta-ți încleștată
de frigul înăuntrului de piatră

lavă
născând
relieful primăverii tale

déjà vu 5

nesfârșitul din urmă
și
nesfârșitul din față
în nesfârșitul
fiecărei clipe

ea vine și pleacă
o dată cu mine

mă naște
mă iubește
și mă moare

mă umilește
mă fericește
și mă doare

ea este foarte geloasă
chiar dacă e
în fiecare femeie

femeia în negru

știu că ești foarte frumoasă
calci pe același pământ
cu aceleași picioare
printre care mă scurg și eu
că te naști prea devreme
sau prea târziu

dar nu știu ce vezi

iau timpul meu
ca pe un tren de noapte

el are
vagoane dormitor
restaurant
clasa întâi și a doua
în care lumea
urcă
coboară
după ce e scris pe biletul
pe care
nu am avut
cu ce
să îl cumpăr

déjà vu 8

noaptea
nopții înstelate
unde lumina
nu te mai
orbește

cuprins

stâlp 1	7	umbră 5	26
stâlp 2	8	umbră 6	27
stâlp 3	9	umbră 7	28
stâlp 4	10	umbră 8	29
stâlp 5	11	umbră 9	30
stâlp 6	12	umbră 10	31
melancolie	13	umbră 11	32
stâlp 7	14	umbră 12	33
stâlp 8	15	umbră 13	34
timp	16	umbră 14	35
stâlp 9	17	umbră 15	36
stâlp 10	18	umbră 16	37
stâlp 11	19	umbră 17	38
stâlp 12	20	umbră 18	39
stâlp 13	21	umbră 19	40
umbră 1	22	umbră 20	41
umbră 2	23	umbră 21	42
umbră 3	24	umbră 22	43
umbră 4	25	umbră 23	44

umbră 24	45	privire 17	67
umbră 25	46	privire 18	68
umbră 26	47	privire 19	69
umbră 27	48	privire 20	70
umbră 28	49	privire 21	71
umbră 29	50	privire 22	72
privire 1	51	privire 23	73
privire 2	52	privire 24	74
privire 3	53	privire 25	75
privire 4	54	temp	76
privire 5	55		
privire 6	56	inedite	
privire 7	57	déjà vu	79
privire 8	58	déjà vu 1	80
privire 9	59	déjà vu 2	81
privire 10	60	déjà vu 3	82
privire 11	61	déjà vu 4	83
privire 12	62	déjà vu 5	84
privire 13	63	déjà vu 6	85
privire 14	64	femeia în negru	86
privire 15	65	déjà vu 7	87
privire 16	66	déjà vu 8	88

ÎN COLECȚIA POEȚII URBEI AU MAI APĂRUT:

Seria POEȚII CLUJULUI

Victor Felea, *Ritual solitar*
Ruxandra Cesereanu, *Veneția cu vene violete*
Radu Săplăcan, *Memorial cu păianjeni și fructe*
Aurel Rău, *Piatra scrisă*
Marta Petreu, *Falanga*
Adrian Popescu, *Drumul strâmt*
Virgil Mihaiu, *Jazzografii pentru îmblânzit saxofoniste*
Ion Cristofor, *Marsyas*
Doina Cetea, *Casa iluziilor*
Alexandru Căprariu, *Poezii*

Seria POEȚII ORADIEI

Pașcu Balaci, *Sonetele grecești*
Ioan Moldovan, *Interioarele nebune*
Pașcu balaci, *Viața lui Iisus în treizeci și trei de tablouri*

Seria POEȚII SĂTMARULUI

George Vulturescu, *Nord și dincolo de nord*
Alexandru Pintescu, *Ordalia și alte boeme*
Radu Ulmeanu, *Climatul fulgerului: poeme regăsite*
Ion Vădan, *Elegii din Nordburg*
Dumitru Păcuraru, *Spirit de haită*
Ion Baias, *Praf și pulbere*

Seria POEȚII BOTOȘANILOR

Gellu Dorian, *Un poet la New York*
Lucian Alecsa, *Asupra căderii*
Dumitru Ignat, *Radiografia îngerului*
Nicolae Corlat, *Bucuria*

Seria POEȚII SIBIULUI

Iustin Panță, *Cealaltă obișnuință*
Dumitru Chioară, *Vara de fosfor*
Mircea Ivănescu, *Aceleași versuri*

Seria POEȚII SUCEVEI

Angela Furtună, *Primul Kaddish*
Constantin Hrehor, *Pianul înzăpezit*
Constantin Severin, *Orașul alchimic*
Ion Beldeanu, *Realitatea are chipul tău*

Seria POEȚII CONSTANȚEI

Grigore Şoitu, *Addenda*

Seria POEȚII MUREȘULUI

Romana Colceriu, *Izgonirea în Amandia*

Seria POEȚII CHIȘINĂULUI

Leo Butnaru, *Pe lângă streang, steag și înger*

Seria POEȚII TÂRGU-JIULUI

Gheorghe Grigurcu, *Calendar*
George Drăghescu, *Urme de înger*

Seria POEȚII ARADULUI

Vasile Dan, *Poem vechi*

Seria POEȚII CERNĂUȚIULUI

Vasile Tărățeanu, *Ocean cu cioburi săngerânde*
Mircea Lutic, *Înluminări în prour..*